

ויהי רצון שנזכור תמיד מתי יגיעו מעשינו למעשי אבותינו וזכותם תגן עלינו ועל כל ישראל שנזכה לראות בגאולה הקרובה עם ביאת

”וַיָּבֹאוּ אֵתְּוֹ מִצְרַיִם שְׁבַע יָמִים” (נ, ג')

רש"י שבעים יום. ארבעים לחניטה, ושלושים לבכיה, לפי שבאה להם ברכה לרגלו, שכלה הרעב, והיו מי נילוס מתברכין. ניתן לומר בדרך צחות מדוע בכו המצרים על יעקב שבעים ימים, כי בגללו הם נעשו שְׁבַע יָמִים

משנת הצדיק – הרה"ק רבי עזרא ששון דנגור זצוק"ל זי"ע – י"ג טבת

חכם עזרא ששון דנגור נולד לאביו רבי ראובן בכ"ו אב תר"ח (1848) בבגדאד שבעיראק. הרב עזרא ששון למד תורה בבית המדרש 'בית זלכה' אצל חכם עבדאללה סומך זי"ע. בשנת תרי"ח (1858). כשהיה בן עשר, מת עליו אביו, והוא בעצמו דרש את הדרושים למנוחת הנפטר הנהוגים בתוך שנת האבל. בשנת תרכ"ו (1866) חכם עזרא ששון דנגור נשא אישה. תלמידי 'בית זלכה' הנשואים, קיבלו תמיכה כספית לפרנסת משפחתם, אך חכם עזרא ששון דנגור נמנע מלקבל את התמיכה, ולמד בבית המדרש מחצית היום, ובחציו השני עסק במסחר. הרב עזרא ששון דנגור שימש גם כמוהל, שוחט וכותב שטרות. בשנים תר"מ-תרמ"ו (1880-1886) אף נתמנה אחראי לכתובת השטרות. סמוך לשנת תרנ"ב (1892) חכם עזרא ששון דנגור הפסיד את כל כספו במסחר, ונאלץ להתפרנס מן הרבנות. הוא הוזמן לכהן כרבם של בני קהילת יוצאי בגדאד שישבו בראנגון שבבורמה. הוא שימש בתפקיד זה כשנתיים, ואז שב לבגדאד. בשנת תרנ"ז, חכם עזרא ששון דנגור החל לנהל בהתנדבות את בית הכנסת הגדול של בגדאד.

בשנת תרס"ג קיבל רישיון מהסולטן הטורקי להקמת בית דפוס בבגדאד. בבית הדפוס נדפסו על ידי חכם עזרא ששון ובניו כמאה וארבעים ספרים, הראשון שבהם סידור תפילה כמנהג יהודי בגדאד. בית הדפוס היה פעיל עד לשנת 1921. בשנת תרפ"ג נתמנה לחכם באשי, הרב הראשי של קהילת יהודי בגדאד, שתפקידו היה לפקח על העדה בענייני דת ולתווך בין הקהילה לבין הרשויות. בשנת תרע"ז (1917) העלילו השלטונות הטורקים עלילה על 17 יהודים, עינו ורצחו אותם. בין הנרצחים היה חכם יחזקאל ברוך דנגור, אחיו של חכם עזרא ששון. חכם עזרא ששון דנגור נפטר ביום י"ג טבת תר"ץ (1930) ונקבר בבגדאד. חיבוריו של חכם עזרא ששון הם: 'אמרי קהלת' – ביאור ותרגום לערבית לספר קהלת; 'מנחה בלולה' – דינים, מנהגים ופיוטים, ספר שאלות ותשובות, ספר דברי הימים של בגדאד, ביאור לתורה ותרגומה לערבית, חיידושים ומאמרים בענייני דרך ארץ, דרוש, 'עדי זהב' – פירושים לתורה. חלק מחיבוריו עדיין בכתב יד ולא נדפסו

וכתב הרב "כבוד את אביך ואת אמך, למען יאריכון מיך על האדמה אשר ה' א-להיך נותן לך" - שאהבת וכבוד אב ואם הם מקור כל החנינה והחמלה והטובה ונשיאות פני הזקנים, השופטים והמורים בעם – שבלעדין אי אפשר שתתקיים זמן רב הכרת בני האדם וסדר הנכון במדינה. כי מי שאינו אוהב את אבותיו, ועווב אותם בעת עוניים, ואינו מרחם עליהם – אכזר הוא, ולב אבן בקרבו, ואיך יחון עניים ואביונים, יתומים ואלמנות, מי שאינו נושא פני אבותיו וסר למשמעתם, איך ישא פני זקן ואיך ישמע לקול השופטים היושבים על מדין והנה בכל עשר הדברות תמצא לשון יחיד – שה' עם כלל ישראל מדבר כמו אל אדם יחיד, ומעתה מצוה ה' – לכל האומה בכללה, שתשמור ותשגיח על אהבת וכיבוד אב ואם – שהם מקור החנינה והחמלה בכבוד ונשיאות פני זקן, כהן ושופט, למען שעל ידי כך יאריכון ימיהם על האדמה, שתתקיים טובת חברת ישראל וסדר הנכון במדינה, ותעמוד החומה על אדמתם ימים רבים.

עוד כתב הרב "הודש תשרי, זמן האסיף, תקופת השנה. וכן קהלת מדבר על זמן חיי האדם, שלסוף יאסף אל עמיו לתקופת השנים, אשר יחנה פה על הארץ. כמו ששומרים האנשים, בזה הזמן, את עצמם ואת מקניהם משינוי הרעות, ונכסיהם מן השדות אל הבתים, וגם דגנם ותירושם מכניסים אותם אל האוצרות, לשומרם שמירה מעולה מן הליסטים ומן הגשמים וכיוצא – כן ישמור האדם את נשמתו."

ועל לימוד התורה כתב הרב "תורה שבכתב נקראת – דבר ה', ותורה שבעל פה נקראת – אמרי ה'. הלא תראה שבש"ס נאמר: אמר ר' פלוני – משום שבתורה שבכתב נאמרו כל המצוות בקיצור ובדרך כלל, אבל בתורה שבעל פה נתבארו כל המצוות בפרטיהן וביאוריהן באריכות. ונראה לעניות דעתי כי זהו כוונת רז"ל: דיבור – קשה, אמירה – רכה. כי דיבור התורה – קשה, כי הוא סתום וחתום ואינו מובן. אבל אמירה – רכה, תורה שבעל פה שבאה לבאר המצווה בפרטות."

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

עטרת פ"ז – הרה"ק רבי מרדכי אפרים פישל ב"ר בנימין זאב סופר – זוסמן זצוק"ל זי"ע

”רְאוּבֵן בְּכָרִי אֲתָה פָּחִי וְרֵאשִׁית אוֹנֵי יְתֵר שְׂאֵת יְתֵר עֲזֹ” (מ"ט, ג')

והתחלפו, בעת שהיה נכון להיותו מתון וסבלן, דהיינו במעשה בלחה, שם היה נחפו לבקש עלבון אמו כמשי"ב רש"י ז"ל ובעת שהיה לו להיות אמץ הלב לעמוד בכל כוחו נגד אחיו להציל את יוסף, שם הראה סבלנות, להיותו נכנע לפני אחיו עד שלא הרזיב עוז בנפשו לקחת את יוסף ולהטעינו בכתפי להביאו אצל אביו. ז"ש יתר שאת ויתר עז שתי יתרונות יש לך הא' שאת – סבלנות והשניה עז ואמיצות הלב, אכן בשנים אלו שנית טעמך במקום שהיה לך להיות שאת שם היית פחו לפעול במהירות מבלי לחשוב מקודם על מעשיך ובמקום שהיה לך להיות עז שם היית נבה רוח כמים להראות ענותניך ולא היה לך העוז לעמוד נגד האחים לכן אל תותר בשתים אלו

וי"ל עפ"י שפי הבינה לעיתים מש"נ (משלי כב, ה) צינים ופחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם, כי ב' מידות נתנו לאדם ממרום, להתחמם ולהתלהב בעת ובזמן המתאים והיפוכו להיותו קר כפי רצונו. שניהם בזמן הראוי היינו לדבר מצווה צריך האדם להתלהב ולדבר עבירה צריך להיות קר, אבל האדם המתעקש מחליף כוחות אלו, מהיפך להיפך, מתלהב בעבירות ומתקרב במצוות עי"ש. והנה בראובן נמצאו ב' מידות הללו. מידת הסבלנות והמתנות, להיותו מתון טרם יעשה מעשה ויוציא מחשבתו לפועל. וכן להיפך, מידת התלהבות להיותו נמהר ונחפו ואמץ הלב לפעול בלי איחור ובלי לחשוב מחשבות רבות. אבל שתי מידות אלו התהפכו אצלו

סגולה לפרנסה - להיות בשמחה

לאב ולאדון, ועל ידי זה שיהיה בשמחה ובמחשבות קדושות יבטלו ממנו כל המקטרגים וכל ההרהורים רעים רחמנא ליצלן ויתפרנס בנקל ולא יצטרך להיות טרוד בפועליו על המחיה והכלכלה ויזכה להתגבר על שונאיו ויפילם עד שאול וקדוש אחד אמר שעם שמחת עלינו לשבח לאדון הכל שלא עשנו וכו' הפיל יהושע את כל השבעה חומות המבדילים את יריחו וזהו שמח נפש, שיהיה לנו שמחה על שאנחנו עבדיך, ועל ידי זה אליך ד' נפשי אשא, היינו התדבקות בחי העולמים" עכ"ל

”מֵאֲשֶׁר שָׁמְנָה לְחַמּוֹ וְהוּא יִתֵּן מַעֲדָנֵי מֶלֶךְ” (מ"ט, כ)

מאשר כמו מאחר ונתברכה פרנסתו כמו שכתוב שמנה יתן ממנה הרבה צדקות בחינת מעדנים למלך מלכי המלכים הקב"ה. עוד יאמר מאשר היינו מאושר כאשר אדם שמח ומאושר זה מראה שיש לו אמונה בקב"ה וע"י כך פרנסתו גדלה זהו שנאמר שמנה לחמו. ואח"כ ישתמש עם כספו לעשיית מצוות בחינת מעדנים למלך וכן כתוב בספר אילנא דחיי מאת הרב הקדוש מנחם מנדל מרימינוב זי"ע שמביא את דברי האותיות דרבי עקיבא "המתגאה, אני שונא אותו מנעוריו ועיקר השמחה צריך להיות שיש לנו הריבון כל העולמים